

בטחון

מה קדוש יותר?

בבאר-שבע קרה השבוע דבר הסרת-קדימם. שופט בית-המשפט המחוזי חיים דבורין עיין בתעודה החתומה בידי שר הבטחון, והחליט להתעלם ממנה. תעודה זו פסקה,

שני הנכבדים היהודיים סיפרו בנשימה עצורה הפרקליט: „באנו להשתטח על קבר אבינו — ומצאנו גל אבנים. כל בית הקברות שלנו הוא עכשיו שדה-חרבות. דחפורים הופכים את האדמה, ועצמות מתנינו מפורזות בשטח.“

הפרקליט אמר: „אפנה לבית-המשפט הי העליון. אבקש צרעל-תנאי. נכריח אותם ל- הפסיק! זאת שערוריה עולמית!“ שני הנכבדים הודו לו בהתרגשות. הגה מצאו גוי הגון. הם הבטיחו לחזור למחרת. הם לא חזרו. כאשר התעניין הפרקליט ל- דעת מה קרה, קיבל תשובה מתחמקת. הסי- תבר שהיהודים פוחדים להרגיז את ה- שלטונות. והטרקטורים המשיכו באין מפריע.

★ ★ ★

הסיפור כולו נכון, פרט לזוהתם הדתית של המעורבים בו. בית- הקברות שהדחפורים מיישרים אותו נמצא בבאר-שבע, והוא שייך למוסלמים.

קבורים בו מתי העיר מימי התורכים. קבורים בו גם מתי השבטים הבדואים של הסביבה — אותם שבטים החיים עדיין שם, כאזרחי מדינת ישראל.

שני הנכבדים הם השייכים חסן וחמאד אבו-מועמר, שביקרו בבאר-שבע לפני עיד אל-אדחא. החג בו עולים המוסלמים ל- השתטח על קברות המתים.

בית-הקברות נמצא בין העיר העתיקה לבין השיכונים של באר-שבע החדשה. אפשר היה לגדר אותו, לטעת סביבו עצים, ולהסיל על הוואקף המוסלמי לטפחו, כדי שיהיה מובלעת ירוקה בין חלקי העיר השונים. תחת זאת החליטו לחסלו, כי השטח טוב לבנייה.

התחיל בכך ראש-העיר הראשון, דויד טר- ביהו. אבל אז קמה זעקה גדולה, והעבודות הוקפאו. העבודות — אבל לא התוכניות. הצעד הבא הוצג כצעד חיוני לפיתוח ה- עיר. „מכרחים לסלול כביש דרך בית-

כי העדויות אשר יושמעו במשפט שהתברר בפני השופט דבורין יהיו בעלות אופי בס- חוגי סודי, ולכן יש לנהל את המשפט ב- דלתיים סגורות. לא מילות-קסם. היה זה בשלב די

ישראלי זה בא להשתטח

על קבר אביו - ומצא

בולדוזר המאיים להרסו

הקברות. קבעו אבות התיכונן. הבדואים הסכימו. דחפורים חתכו פס רחב וארוך, שחילק את בית הקברות לשניים. הונחו אבני שפה, פוזר חצץ לתשתית.

אבל מכוון שאיש לא השתמש ככביש זה כמשך שנים, מתפוררות עתה אבני-השפה, ובין החצץ צומחים עשבי-כרם. „רימו אותנו!“ התרעמו הבדואים, שקברות אבני- תיהם היו במקום שבו מתמשך עתה הכביש המת.

אותה שיטה של חיסול הדרגתי נמשכה תחת שלטונו של ראש-העיר המפ"מי זאב זריזי. כאשר בא במקומו אליהו נאווי, הי- ידוע יותר בין הערבים בשם-השידור שלו „דאוד אל-נאטור“, ובאגדות הבדואים שהוא נהג לשר, חשבו כי יינצל בית-הקברות. הם טעו. אחרי הפסקה כלשהי, חידשו ה- דחפורים את מלאכתם.

★ ★ ★

או פנו שני השייכים לעורך-הדין אלי צוק. צוק, איש חטיבת גבעתי לשעבר שה- תיישב בבאר-שבע, היה מוכן לפעול. הוא אמר שהוצאות המשפט יעלו 1500 לירות ישראליות, והשייכים הבדואים הסכימו.

מתקדם של משפט הקבלן אליהו צינצינסוס, שהואשם במעילה בכספי הכור האטומי ב- דימונה. כל עוד היה העניין בשלבים של השמעת האשמות נגד הקבלן, לא ביקשה מערכת הבטחון לסגור את דלתות בית-המשפט. להיפך: היא יזמה פירסומים מלאי פרטים על הכור. משהחל שלב חקירת העדים, באה בקשת שר הבטחון.

אך כצאתם ממשדרו, ראה אותם נהגו של ראש העיר. הוא מיהר לספר לנאווי, ונאווי שלח שליח להזמין את שני השייכים לספל קפה בביתו. „לא רוצים לשתות איתו קפה!“ ענו.

הוא חידש את ההזמנה, הסביר להם כי הכוונה לפגישה רשמית. רק אז נאותו ל- בקר אצלו.

ראש-העיר הציע לפנות לקאדי של יפו. הבדואים התנגדו. „אם תתנו לו 500 לירות יסכים לכל הצעה!“

ראש-העיר הבטיח להתערב, ולהורות שה- עבודה תיפסק. למחרת ביקרו השייכים שנית בבית הקברות — וראו את הדחפור ב- פעולה. מאז הטלו חרם כמעט מוחלט על נאווי.

★ ★ ★

צוק חיכה לשוא לשובם של הבדואים במקומם הופיע, כעבור כמה ימים, ד"ר בני מין בן-אסא. חתן פרץ שווייצר על פעולתו הרפואית בין הבדואים. הוא חשב שצוק לא פנה לבית-המשפט מכיוון שהבדואים לא שילמו את הכסף.

הוא הניח על השולחן 1500 ליי- רות. ואז השיב הפרקליט: „אם לך זה שווה 1500 לירות, אני מוכן לעשות את העבודה בלי תשלום!“

אבל גם אז לא הופיעו הבדואים. הם פנו ליועץ ראש-הממשלה לעניינים ערביים, ו- אפילו לאוייבו ח"כ אמנון לין. שניהם הצהי- רו שהם מוועזעים — אך הדחפור המשיך להרוס.

אפילו נציג הש.ב. באזור הביע את מורת-רוחו. כי חילול בית-ה- קברות פוגע ברגשות הבדואים, עולד להפר את השקט באיזור. לשוא. הדחפור המשיך להרוס. כי ה- אדמה שחה כמה מיליונים של לירות.

לכך התנגד הסניגור אריה מרינסקי. טע- נתו היסודית: בקשת שר הבטחון לא באה כדי להגן על בטחון המדינה, אלא כדי ל- חפות על שחיתות במערכת הבטחון. הוא הבטיח, שכאשר יובאו עדויות בעלות חשי- בות בטחונית, יבקש בעצמו את סגירת ה- דלתות.

החלטת השופט היתה מנוסחת בהריפות ובתקיפות בלתי-רגילות:

המלים „בטחון המדינה“ אינן מילות-קסם, שיש בהן לכשעצמן כדי לסגור דלתות בית- המשפט בפני הציבור ולהניע את השופט ל- הורות על משפט סגור. צריך שהשופט ישר כנע שאכן עומד להיות מובא בפניו חומר, שאם יישמע בפומבי, יהיה בו כדי לפגוע בבטחון המדינה.

אישורו של שר הבטחון עשוי להדריכני בשימוש בשיקול-דעתו. אך אין הוא מכריע, במובן זה שאין אחריו ולא כלום...

ניצול לרעה. כך, בפעם הראשונה, תינתן לאזרחים אפשרות להיחזק, באיזה מידה מנוצלים לרעה המלים „בטחון ה- מדינה“.

שכן, לפי הצהרת שר הבטחון, כל מהלך המשפט הוא לרעת בטחון המדינה. עם כל ישיבה פתוחה, בה יסתבר שלא נתגלו שום סודות בטחוניים, יהיה קשה יותר לשכנע את האזרח.

סיכם השופט דבורין: „העקרון של ניהול משפט בדלתיים פתוחות הוא עקרון מקר- ושי“.

במיקרה זה, מקודש עוד יותר מן השימוש השיגרתי במלים „בטחון המדינה“.

תירות

אפילו מרומניה

משרד-התיירות הוציא בשנה שעברה כמעט מיליון לירות על משיכת תיירים ארצה ב- עזרת תעמולה בכתב. את זה הוא עשה ב- שמונה לשונות: אנגלית, צרפתית, גרמנית, ספרדית, איטלקית, שבדית, דנית, הולנדית, עברית והגיע תורה של לשון תשעית — עברית. כל סקר משרדו של משה קול כמה עובדות מעניינות על 328 אלף ה- תיירים שביקרו בשנת 1966 בארץ.

כל תייר שני בא מארצות-הברית, צרפת או אנגליה (מארצות-הברית: 96 אלף; מ- צרפת: 39 אלף; מאנגליה: 38 אלף). השאר באו מכל מיני מקומות אחרים מבראזיל (2760) עד קפריסין (1132) ואפילו מרומניה (204).

אפילו תקליטים. כל תייר שני הבא ארצה הוא לא-יהודי. היהודים והלא-יהודים יחד מכניסים כ-60 מיליון דולאר לשנה ל- משק המדינה. המטבע הור התיירי הזה נש- פך על המדינה ברובו באביב ובקיץ (שני שלישי), במיעוטו בסתיו ובחורף (שלישי).

מעניינים במיוחד הם ענפי-המשק עליהם הוציאו בשנה שעברה התיירים, לשם קניות אישיות, יותר מתשעה מיליון דולאר. הם רכשו במיוחד דברי-הלבשה, פרוחה, תכשי- טים, חפצי-חן, בולים ומדליונים (בממוצע יותר ממיליון דולאר בכל ענף). אך התיירים גם לא התעלמו מעתיקות ישראליות (50 אלף דולאר) ואפילו לא מתקליטים ישרא- ליים (5000 דולאר).

קיבוצים

חיפושיות האשק

האשה התלאיבית, שהתקרבה לביתה-ה- ספר של הקיבוץ, הופתעה. מתוך הכיתה בקצו בקול צלילי להקת הביטנס.

ההפתעה הפכה לתדהמה, כאשר היא פת- חה את דלת הכיתה. בתוך החדר ישבה ה- כיתה כולה — כיתה ז' של קיבוץ מרחביה, מיבצר השומר-הצעיר, קיבוץ-הבית של מאיר יערי. המורה עמדה ליד הפאסיפון. על ה- פאסיפון הסתובב תקליט של חיפושיות הקצב.

זה היה שיעור לאנגלית, הסבירה המורה לאורחתה, אמה של אחת התלמידות: „ה- לידים כאן אוהבים מאד את החיפושיות. הם מפזמים את כל שיריהם, ושומעים אותם במכשירי-הטראנסטוריס, שיש לכולם. הח- לטני שכדאי לצלל זאת לשם לימוד אנגלית. שיבינו, לפחות, את המילים.“

באותו רגע עבר התקליט לשיד חדש: „Michèle, ma belle...“ הוסיפה ה- מורה: „את רואה, כך הם מתחילים גם ללמוד צרפתית.“

